

Om syndernas förlåtelse.

Innan vi företaga det egentliga ämnet, nämligen om syndernas förlåtelse, om en kristens frihet ifrån lagen, om hans nya, eviga rättfärdighet, vilket allt är samma sak, vilja vi här framställa tre förberedande anmärkningar - desamma, vilka Luther gör på de flesta ställen, där han företager sig detta ämne. Den första: detta ämne är det största, det viktigaste i hela vår kristna lära. Den andra: men detta ämne är ock det allra svåraste, nämligen när det gäller att rätt fatta det och vardagligen på sig själv tillämpa det. Den tredje: det är ock detta ämne, som av de flesta människor, de döda och oerfarna, anses för det lättaste, vilket de tidigt hava lärt ut.

Denna artikel om Guds nåd, om syndernas förlåtelse, om den eviga rättfärdigheten i Kristus är den största och viktigaste av alla, ty det är egentligen denna, som gör oss till kristna; denna, som när den rätteligen av hjärtat fattas, giver Anden; denna, som gör oss saliga. Det må vara huru det kan med en människas övriga kristendoms-kunskap, med hennes övriga erfarenheter, men har artikeln om Kristi förtjänst, om nåden, om syndernas förlåtelse blivit rätt levande i hennes hjärta, då är hon redan en kristen, redan lycklig, glad och salig, redan av Anden gjord villig och skicklig till alla goda gärningar. Däremot, om hon vet och kan och har allt annat, men denna artikel fattas henne, så är hon ännu ingen kristen. Hon kan väl vara religiös och from, men icke en kristen, icke född på nytt. Hon kan väl göra föresatser samt kämpa och bedja för att fullgöra dem; men i allt detta råder död, vanmakt och uselhet; hon har olust och tröghet till allt; men se, när hon har fått förvissning om sina synders förlåtelse, o, huru glad, huru böjd och villig är hon icke då!

En predikant må vara än så brinnande i heligt nit, må predika och varna, ja, med Sinai och helvetets hetaste lågor driva sina åhörare; har han icke gjort Kristus och försoningsnåden till huvudsak, till A och O uti sina predikningar, så är allt till slut förgäves. Folket är väl undervisat, är övertygat, är fördömt och till en del väckt; men deras hjärtan äro oförändrad, fördärvet övermäktigt, tillståndet dött, trögt, oandligt, arbetet fruktlöst; likasom det alltid måste se ut på en åker, där man endast brutit och plöjt jorden, men aldrig ännu utkastat säden, samt där regn och sol icke ännu tillkommit.

Men när predikanten vänder bladet om och förkunnar Kristus och honom korsfäst, predikar syndernas förlåtelse för dem, som ligga olyckliga under sina synder och icke ännu övervunnit dem, då börjar det röras, grönska och knoppas, då skola alltid några förut hårda hjärtan smälta, bliva böjliga, ödmjuka, glada, älskande och villiga och skickliga till allt gott. Ja, denna artikel är den, som gör oss saliga. Har jag mina synders förlåtelse, så är jag redan lycklig, redan ett Guds barn; och vad kan jag mer bliva eller önska mig i detta livet? Men har jag icke syndernas förlåtelse, vad gagnar mig då allt annat?*

O, huru olycklig är icke den människa, som icke har sina synders förlåtelse! Hon är alltid under Guds vrede och lagens förbannelse — förbannad vid sin utgång och ingång, förbannad i huset och på marken, förbannad i glädjen, så ock i sorgen, förbannad i arbetet, så ock i vila, ja, förbannad i livet och förbannad i döden och i evigheten.

Men att rätteligen lära och använda denna artikel, att med verklig och levande tro omfatta och vardagligen fasthålla sina synders förlåtelse, är ock de kristnas allra svåraste konst, varuti de i alla sina livsdagar aldrig bliva utlärd, ehuru de dagligen öva sig däruti med läsande, hörande och talande om Kristus och den stora nåd, de hava i honom. De förbliva likväl alltid späda lärjungar i konsten att för egen del tro och tillägna sig densamma. Detta kommer därav, att de lika dagligen och oupphörligen hos sig själva se och känna så mycken synd och skröplighet, så mycken brist i kristendomen, då däremot nåden och den eviga rättfärdigheten i Kristus icke synas eller kännas; detta kommer därav, att deras hjärtan, som förut voro så trygga, säkra, starka, nu genom den Herrens fruktans Ande, som bor i dem, äro krossade, blödiga, svaga; detta kommer ock äntligen därav, att deras tro, som nu är sann och saliggörande, just därför har blivit föremål för satans oupphörliga anfäktningar och glödande skott.

Av allt detta kommer, att ingen sann kristen är så upplyst i evangelium, så långt kommen i tron, att han icke stundom lider av fruktan och bekymmer om sin själs tillstånd, ja, att de största helgon, som med änglatungor talat om Kristi blods eviga värde och förtjänst, dock själva ofta varit svaga, anfäktade och bekymrade och med möda kunnat tro — varpå David, Paulus och Luther m. fl. äro talande exempel.

Detta kunna dock de flesta människor icke begripa, ty de tycka, att ingenting är så lätt att tro som Guds nåd och syndernas förlåtelse. Den punkten hava de tidigt lärt ut, nämligen så snart de hörde eller läste en tydlig och vacker avhandling därom; eller ock kunde de till och med av sina egna hjärtan lära, huru nådig Gud. är, så att därom behöva de nu icke vidare bekymra sig, utan det är nu endast fråga om, huru vi själva skola leva och vara och göra.

Om sådana talar Luther ofta med dessa och dylika ord: »Denna artikel, om syndernas förlåtelse, är de rätta kristnas allra största vishet och svåraste konst, uti vilken de i alla sina livsdagar aldrig bliva tillräckligt lärda; och likväl har denna artikel den leda plågan, att ingen tyckes lättare vara utlärdd (av de falska kristna), utan så snart de hava läst eller hört något därom, mena de sig vara fullärda och vilja nu höra något annat. Jag (Luther) har nu i så många år drivit denna lära med studerande, skrivande och predikande mer än någon av dessa, som äro så utlärda, men kan ändock icke berömma mig av att häruti vara någon mästare, utan är glad att med andra få vara en lärjunge.»

Men vad bevisar det, att de häruti äro utlärda? Intet annat, än att sådana människor hava antingen aldrig levande erfarit eller ock redan förlorat det första stycket i kristendomen, vilket är en rätt syndakännedom, ett förkrossat hjärta, ett vaket samvete, och äro nu inslumrade i säkerhet: att de hava en död tro, som ingen näring behöver, en falsk tro, som djävulen icke anser värt att anfakta, utan hellre understödja. O, att var och en, som har så lätt för att tro, började förstå, att det icke står rätt till, då det, som är den svåraste konst för de största helgon, går för dem så lätt, är för dem ingen konst! Det måste visserligen ligga något bedrägeri därunder.

Gå vi nu till själva ämnets betraktande, så hava vi därvid intet annat att göra än att undersöka, huru Herren själv talat därom. Här har ingen människa att säga något — Gud är den, som förlåter synder, och han gör uti sina ting vad han vill. Och vem skulle i en så viktig sak tro och förlita sig på något annat, än Guds eget ord? Vem skulle våga dö och fara hädan mot den hemlighetsfulla evigheten på en människas försäkran? Ja, vem vill här i tiden vara trygg och glad över Guds nåd, om han icke hade ett ord av Gud själv att hålla sig vid? Ingen människa skall därför säga oss, huru Gud förlåter synder, utan det vilja vi se och höra av hans egen mun. Vi vända oss därför nu till den heliga skrift. Där omtalas syndernas förlåtelse i två bemärkelser, nämligen först såsom förvärvad och verkliga skedd, för det andra såsom emottagen av och tillämpad på den enskilda människan.

Först märka vi i den heliga skrift något, som är lika underligt som härligt och tänkvärt, och som skall förekomma de flesta människor nästan nytt och förvånande, nämligen att alla människors synder redan äro förlättna, avplanade, betäckta, förrän de bättra sig och tro, förrän de själva emottaga den nåd, den syndaförlåtelse, som blivit dem förvärvad och tilljuden. Vad vill detta säga? Jo, att skriften säger, att betydelsen eller meningen av återlösningen i Kristus Jesus var syndernas förlåtelse, samt att vi, när Kristus dog på korset, blevo försonade med Gud, att vår synd då blev betäckt, missgärningen då försonad. Var står detta skrivet? Jo, i Rom. 5:10 står: »Medan vi voro fiender, blevo vi försonade med Gud genom hans Sons död.» Märk, här heter det icke: vi bliva försonade, utan: vi blevo; det står icke: genom vår förkrosselse, vår ånger, bön, bättring m. m., utan: genom hans Sons död; det står icke: då vi blevo omvända och vänner, utan: medan vi voro fiender. — »Vi blevo», är aldrig detsamma som: »vi skola bliva»; vår bättring, ånger, bön och goda gärningar äro aldrig detsamma som Guds Sons död. Men vidare. I 2 Kor. 5:19 står, att »Gud försonade i Kristus världen med sig själv, icke tillräknande dem deras överträdelser, och nedlade därför hos oss försoningens ord, varigenom han nu förmanar oss: Låten försona eder med Gud!»

Såsom ville aposteln säga: Nog är Gud blickad emot eder, det blev han genom Kristi död; nog äro synderna för hans ögon borttagna, nog är han nöjd och försonad med eder, låten nu blott I försona eder med Gud. I Ef. 1:7, samt Kol. 1:14 står med enahanda uttryck: »Vi hava återlösningen genom hans blod, nämligen syndernas förlåtelse»; varmed ju aposteln tydligen förklarar, vad återlösningen genom Kristi blod innebär, nämligen syndernas förlåtelse. I Dan. 9:24 står även, att på den tiden, som där utsattes, eller efter de nämnda 70 veckorna, som lupo till ända vid Kristi död, »överträdelserna skulle varda förtagna och synden betäckt och skulden försonad och den eviga rättfärdigheten framhavd».

I Jes. 53:5-6 står, att »Herren kastade allas våra synder uppå honom (ende Sonen); att han blev sargad för våra överträdelser och slagen för våra missgärningar att näpsten lades uppå honom, att vi skulle

hava frid, och genom hans sår blevo vi helade» o. s. v. Så har den helige Guden låtit skriva sina ord. Vad kunna vi göra däråt? Hans ord äro tydliga och klara som solen och fasta som bergpelare. Vi måste taga dem, såsom de lyda, vetande, att Herren vill, att de skola så betyda, och varken mer eller mindre. Vad säga de oss? Jo, att all synd i världen, att alla människors, även de ogudaktigas, omvändas och otrognas synder blevo en gång kastade på Kristus, d. ä. honom tillräknade, uppskrivna på hans räkning och av honom betalats, försonade, borttagna. Men hava de blivit kastade på honom, så ligga de ju icke kvar på syndarna; ty om man tager något från ett ställe och lägger det på ett annat, så ligger det ju icke kvar på det förra stället? Om en skuld avskrivs från en persons räkning och uppskrives på en annans, så står den ju icke kvar på den förres? Eller vad? Korteligen: härav följer, att Luthers ord i barnalärans andra huvudstycke äro sanna, »att Jesus Kristus har med sitt heliga och dyra blod mig förtappade och fördömda människa förlöslat, förvärvat och vunnit ifrån alla synder, ifrån döden och djävulens våld». — Det står icke: skall förlösa, skall förvärva och vinna, utan har förlöslat m. m. Härav följer, att ingen människa behöver varda förtappad för sina synder, att nog är synden borttagen, avplanad, förlåten;

»Men — den det ej motta'r,
Vill ej till bröllops komma,
Fastän han bjuden var.»

»Den som tror på honom, han varder icke dömd; men den som icke tror, han är redan dömd, emedan han icke tror på Guds enfödde Sons namn» (Joh. 3:18). »Utan att en varder född på nytt, kan han icke se Guds rike.» Nog står Guds rike öppet, men han har ett sådant sinne, som är fiendskap emot Gud, med vilket han varken vill eller får vara tillsammans med de pånyttfödda, andliga barnen. Dessa och flera orsaker göra, att fastän Kristus försonat alla och borttagit allas synder, likväl icke alla varda frälsta och saliga.

Härav ledas vi då till den andra bemärkelsen av syndernas förlåtelse, den mer vanliga och lätt förstådda, nämligen den nämnda förvärvade syndaförlåtelsens tillämpning på den enskilda människan. Därom har den heliga skrift sådana ord som dessa: »Om vi bekänna våra synder, så är han trofast och rättfärdig, så att han förlåter oss synderna och renar oss från all orättfärdighet» (1 Joh. 1: 9).

Vad detta bekännande innefattar, kunna vi lära av Davids ord i Ps. 32:3-5: »Så länge jag teg (nämligen med vad jag hade gjort, med min svåra synd), försmäktade mina ben vid min ständiga klagan - men jag sade: jag vill bekänna för Herren mina överträdelser, då förlät du mig min synds missgärning»; vi lära nämligen här, att detta bekännande sker inför Herren. »Jag vill bekänna för Herren», säger David, varav vi förstå, att »tigandet» även varit ett tigande inför Herren.

Men vad vill det säga? torde någon fråga. Huru kan man förtiga något inför Herren? För hans ögon är ju allting blott och uppenbart? Jo, detta förtigande förstå vi av erfarenheten. Det betyder i Davids mun egentligen att gå med sin synd, sitt betungade och sjuka samvete, på ett visst avstånd från Gud, till dess syndakänslan skall av sig själv avsvalna, innan man vill gå fram till nådstolen, falla Gud till fota, erkänna synden och söka förlåtelse och avlösning.

Men ordet kan även begagnas om hela den döda, obotfärdiga hopen. Hela världen går och tiger med sina synder inför Herren, och därför är hon osalig. Hon känner icke synden och kan därför icke rätt bekänna den. Därför innefattar ordet »bekänna» att göra bättring, lära rätt känna sin synd, sin överhängande förbannelse och söka nåd i Kristus. Detta är nu allt, som fordras, för att varda delaktig av den förvärvade förlåtelsen.

Det måste vara en hård tid, en svår hunger i det landet, där den förlorade sonen håller till, på det han må lära att tänka tillbaka på fadershuset och den svåra synd, som han gjorde, då han övergav sin fader och gick ut och förstörde sitt arv. Då först beslutar han: »Jag vill stå upp och gå till min fader och säga till honom (d. ä. bekänna): Fader, jag har syndat mot himmelen och inför dig; jag är icke mer värd att kallas din son. Låt mig vara såsom en av dina legodrängar!» Så har Jesus själv sammansatt orden, när han ville göra en tavla över en omvändelse.

Av dessa ord skola vi se något om det rätta bekännandet, den rätta bättringen. Den förlorade sonen nämnde icke någon viss synd, utan sade blott: »Jag har syndat mot himmelen och inför dig; jag är icke

mer värd att kallas din son.» Han sade icke: »Den och den synden är värd ditt misshag», utan »jag, jag, hel och hållen, är ovärdig att vidare kallas din son.» Vad skola vi därav lära? Jo, det är ingen rätt bättring, där man blott känner och erkänner en och annan synd, men därunder tror sig hava mången annan god sida, varöver man är självbelåten, utan man måste känna sig hel och hållen fördömd eller värd fördömsen.

Vidare: den förlorade sonen förblev icke, där han var, utan han började verkligen återgå till sin fader. Det är en falsk syndabekännelse, om du kan bliva kvar, där du är, i samma land, borta från Gud, i världen och synden. Men märk även, den förlorade sonen sade: »Låt mig vara såsom en av dina legodrängar.» Detta var hans egenrättfärdighet och otro. Han menade icke, att han av idel nåd kunde återfå hel barnarätt, utan han måste först bliva en dräng, d. ä. tjäna sig upp hos sin fader. Detta inträffar ännu alltid på dem, som göra bättring; men då är det att märka, att Fadern icke fäster någon uppmärksamhet vid denna villfarande mening.

Det heter: »Då han (sonen) ännu var långt ifrån (ännu icke hunnit bedja en enda bön, gråta en enda tår eller göra en enda tjänst), såg honom hans fader och varkunnade sig och lopp emot honom, föll honom om halsen och kysste honom ömt.» O, det makalösa, gudomliga förlåtandet! Hade icke fadern med skäl kunnat säga: Gå bort, du ovärdige, förnedrade son; du har bortslösat ditt arv, du har förspillt din barnarätt? Men nej, han förebrådde honom icke med ett enda ord hans synder, icke heller fordrade han den ringaste gottgörelse, utan låter genast påsätta den »yppersta klädningen, ring på hans hand och skor på hans fötter», samt anställa en glädjefest för hans återkomst.

Så har Kristus själv beskrivit det gudomliga förlåtandet; så vill han vara känd och ansedd. Fadershjärtat var oföränderligt hult och förlåtande även under den fallne sonens bortovaro och förskräckligaste försyndande. Icke blev det försonat genom hans återkomst, det var tillräckligt försonat förut; men den bortgångne hade ingen nytta därav, förrän han återkom. Härav lära vi då, att Gud är försonad även mot de ogudaktiga, otrogna, oomvända; Kristus har borttagit även deras synder på en dag, även de hava nåd och förlåtelse sig förvärvade; den yppersta klädningen, Kristi rättfärdighets klart skinande silke, har även för deras räkning länge varit färdig och väntat att bliva emottagen.

Av vad som vederfors den förlorade sonen kunna vi även lära, när den saliga stunden inträffar, då en arm syndare verkligen emottager nåd, förlåtelse och barnskap — nämligen vid det första allvarliga återvändandet till Herren, d. ä. den första gång han, misströstande på sig själv och allt eget, såsom sin egen ånger, bön och bättring, vänder den nödställda, hungrande och törstande själens öga på den upphöjde, den korsfäste Kristus; men ännu mer den första gång han förstår sin salighet i Kristus, den första gång han i evangelium får se vad han förr icke sett, nämligen huru i Kristus allt är redo, är nog och över nog. Se, då har han icke blott klädningen på sig, utan även ringen, Andens besegling, eller vittnesbördet, att han är barn i huset och icke legodräng.

Det är viktigt att veta och tro, att nådens tillämpning sker vid första trosblicken på Jesus, vid trons första bön; ty eljest börjar man i otro och egenrättfärdighet det osaliga väntandet på underbara känslor och nådestecken och föraktar ordet. Märk därför här, huru Kristus säger, att den förlorade sonen icke hann fram till huset, icke hann bedja en bön, gråta en tår eller göra en enda tjänst, utan »var ännu långt ifrån», då Fadern varkunnade sig över honom, lopp honom till mötes, föll honom om halsen och kysste honom. Så säger ock Kristus uttryckligt om sig själv: »Den, som kommer till mig, skall jag sannerligen icke kasta ut.»

Detsamma betygar hela den evangeliska historien, som icke visar ett enda exempel på att en syndare föll ned för Jesu fötter och begärde nåd, men fick det svaret: Icke denna gång, gå bort och bättra dig ännu mer, ångra och bed. ännu några dagar och kom sedan och sök nåd; nej, utan »åt alla dem, som mottogo honom, gav han makt att bliva Guds barn». Sanna förhållandet är, att du alla stunder är lika värdig och lika ovärdig. Alla dina gärningar, såsom ånger, bön, förkrosselse, bättring, tjäna inför Gud icke det ringaste till att beveka hans hjärta för dig, utan deras ändamål är endast, att beveka ditt hjärta för honom, att driva dig till Jesus; och när ändamålet vinnes, då äro de sådana de böra vara; du har då nog av ånger, förkrosselse, bättring, bön, när du icke i dessa kan få tröst och ro, utan måste söka all din tröst i Kristus allena, i hans ångest, i hans förkrosselse, hans bön och botgörelse, som skedde för dig.

Men du tänker: »Detta har jag väl sett och hört av ordet, har ock i all min uselhet sökt nåd, som idel nåd, genom Frälsarens förtjänst, men jag för min del har ännu icke fått den, jag känner den icke i mitt hjärta.» Svar: Med ett sådant sätt att tänka gör du intet annat, än om du sade: Nog säger den store Guden i sitt ord, att all synd. blev kastad på Kristus och i hans död borttagen, förlåten, nedsänkt i havets djup; nog säger därför Kristus: Den, som kommer till mig, kastar jag sannerligen icke ut; men jag tror icke, att Guds och Kristi ord äro pålitliga, jag sätter icke värde på vad de säga, då icke mitt hjärta och min känsla säga mig detsamma. Och vilken vacker bekännelse vore icke detta för en kristen! Du bör därför giva akt på ordet och icke »göra Gud till en lögnare» (1 Joh. 5: 10).

Nu säger ordet, att första gången du i din syndanöd och rådlöshet vände ditt öga på den upphöjde, så skrevs ditt namn i livets bok. Då är det ock ganska viktigt, att du tror detta och icke beder flera gånger om nåden, utan att tro den; ty för var gång du beder om nåd vid. Jesu fötter, eller för Jesu skull, men icke tror, att du får den, så gör du Gud till en lögnare.

Här är även att märka, att syndaförlåtelsen ännu i ett annat avseende är tvåfaldig, nämligen först: den hemliga, fördolda, okännbara, och för det andra: den uppenbara, kännbara. Om den förra försäkrar dig endast ordet, utan all känsla. Och denna fördolda nåd erhåller du, så snart du kommer till Jesus, hungrar och törstar efter hans rättfärdighet, d. ä. beder och suckar: O, att jag visste, att nåden hörde mig till! O, att jag vore ett Guds barn och vore viss därpå! »O, Gud, jag kommer för din tron, se ej på mig, se på din Son, hos mig är idel uselhet, i honom all min värdighet!» Se, då är du redan hos Gud fridömd från alla dina synder, förklarad rättfärdig och inskriven i livets bok, men du vet det icke. Detta är den fördolda nåden.

Den uppenbarade åter får du då, när även ditt eget hjärta förnimmer ett svar och ett vittnesbörd av Guds Ande, att du är ett Guds barn. T. ex. synderskan, som låg vid Jesu fötter i Simons hus (Luk. 7: 37-50), hade redan den hemliga förlåtelsen, då Jesus sade till Simon: »Henne äro de många synderna förlåtna»; men den uppenbarade förlåtelsen fick hon, då Jesus vände sig om till henne och sade: »Din tro har frälst dig; gå i frid!»

Sedan vi i det föregående sett, huru syndernas förlåtelse förvärvades i Kristi död och anammas genom tron, skola vi nu betrakta det tröstliga, hjärtstyrkande och fröjdefulla förhållandet, att denna syndaförlåtelse skall vara oss en evig tillhörighet, en daglig och evig nåd, att den icke skall ryggas eller fråntagas oss genom de oss vidlådande, besvärande och under tiden, tyvärr, även utbrytande synderna, utan så länge vi genom tron förbliva i Kristus, skola vi alla stunder vara i en och samma nåd hos Gud, emedan nåden icke kommer av gärningarna, ja, emedan vi i oss själva alla stunder äro lika värda fördömsen, men i Kristus alla stunder lika rättfärdiga. Men härom vilja vi se vad skriften säger.

När Herren i gamla testamentet omtalar det nåderike, som genom Kristus skulle stiftas på jorden, kallar han det i Jes. 33 kap. »våra högtiders stad», samt »Jerusalem», och säger om den staden: »Och ingen av inbyggarna där skall säga: jag är sjuk; ty folket, som där bor, har fått sina synders förlåtelse.» Då Gud i 89 Psalmen omtalar sitt förbund med sin Son — förbundet om en evig nåd över dem, som Sonen med sin försoning förvärvade och försvarade och vilka trodde på honom och här kallas »hans (Sonens) barn» — så säger han: »Om hans barn övergiva min lag och icke vandra i mina rätter; om de bryta mot mina stadgar och icke hålla mina bud, så skall jag väl hemsöka deras överträdelse med ris och deras missgärning med plågor; men min nåd. skall jag icke taga ifrån honom och jag skall icke svika i trofasthet; jag skall icke bryta mitt förbund, och vad mina läppar talat skall jag icke förändra.»

Och i nya testamentet säger Johannes: »Mina barn, detta skriver jag till eder, på det att I icke mån synda; och om någon syndar, så hava vi en försvarare hos Fadern, Jesus Kristus, som är rättfärdig; och han är försoningen för våra synder, men icke allenast för våra, utan ock för hela världens» (1 Joh. 2:1-2).

Vi vilja för korthetens skull icke uppräknat flera av de otaliga tröstefulla orden härom i skriften, utan endast betrakta dessa. I det första säger Herren, att inbyggarna i den staden, nådens rike, icke skola behöva klaga över eller med. bekymmer tala om, att de äro sjuka, ty de hava fått syndernas förlåtelse. Herren tyckes vilja säga: syndernas förlåtelse förutsätter ju redan på förhand, att där finnas synder och

sjukdomar, ty eljest hette det icke syndernas förlåtelse, men tillika att synderna icke skola tillräknas, påtänkas eller straffas, ty det heter förlåtelse. Det, som är under förlåtelse, behöver icke mer omtalas och med ängslan påtänkas, ty förlåtet är förlåtet. »Ingen av inbyggarne där skall säga: jag är sjuk; ty folket, som bor där, har fått sina synders förlåtelse.»

Detta språk påminner även om ett särskilt förhållande med de enfaldiga, redliga nådebarnen. De tro väl sina synders förlåtelse, men under och med. detsamma hava de något annat (såsom de tycka), varöver de kvälja och bekymra sig — något som de icke komma ihåg att anse för synd, utan det är någon svaghet, någon brist i kristendomen, något fel eller vad det skall kallas. De säga: Nog tror jag, att Gud förlåter mig alla synder, men jag är så svag, har den och den svagheten o. s. v.

Nu säger Herren här, att det allt hör under en titel: synder. »Ingen av inbyggarne skall säga: jag är sjuk; ty folket, som bor där, har fått sina synders förlåtelse»; och denna förlåtelse borttager och övertäcker all sjukdom. Vilken är den andliga sjukdom, som icke är synd? Lagen kräver ju hela människan, hjärtat, tankarna, känslorna; därför anklagar den ock allt vad dessa göra, när det strider emot ordet.

Ävenså: manne icke bristerna i din kristendom äro synder? Är det icke synd att vara kallsinnig, vara trög till ordet och bönen, feg i bekännelsen o. s. v.? Men allt, som är synd, hör under syndernas förlåtelse. Det står icke, att Kristus försonade handens och tungans synder, utan hela människans alla synder. Därför, så länge du genom tron förbliver i Kristus — då du dock alltid lider av synden, vakar, beder och strider emot henne — så »är ingen fördömelse» för dig (Rom. 8: 1), utan förlåtelsen sträcker sig över allt vad du är och har.

Över detta ämne har vår käre Luther gjort de trösterikaste anmärkningar. I Evang.-Post. på 19 sönd. efter Tref. säger han: »Man bör väl fatta den läran, så att man håller alldeles så före, att vår fromhet inför Gud består däruti, att vi åtnjuta syndernas förlåtelse. När människan vill handla med Gud, bör hon veta, att varken hennes synd eller fromhet gäller något.»

När det gäller, att jag skall göra något, tänka, tala och leva inför Gud eller inför människor, då vill jag vara from, akta mig för synden och göra många goda gärningar; men så snart frågan är, huru jag står inför Gud, om jag har hans nåd eller huru jag skall få den, då vill jag intet annat vara än en syndare, på det denna artikel, om syndernas förlåtelse, måtte på mig äga tillämpning; ja, då vill jag dristigt i tron säga: Har jag synder, så har Kristus rättfärdighet. Hans fromhet är min fromhet. Jag är nu på den plats, där synderna icke nå mig. Sådant är det nådefulla rike, den lyckliga stad, varom Herren själv sade: »Och ingen av inbyggarne där skall säga: Jag är sjuk; folket, som bor där, har fått sina synders förlåtelse.»

Den 89:e psalmen handlar på ett underbart härligt sätt om »Messias och hans rike», egentligen om Faderns förbund med sin Son, förbundet om en evig nåd över dem, som Sonen kunde förlösa, förvärva och vinna på jorden. Den, som vill läsa denna psalm och vill se de nådesunder och härligheter, som där ligga förborgade, bör först på allvar bedja Gud om Andens ljus, bör stanna vid varje vers och beskåda den, om icke där framlyser någon kostlig pärla. Där talar Fadern om sin Son och kallar honom än (v. 28) direkt sin Son, den förstfödde och den högste bland konungarna på jorden, än (v. 4) min utvalde och min tjänare David - emedan konung David var Sonens mänskliga stamfader, samt i många fall hans förebild — än åter strax därpå (v. 6) Herre (Jehovah) och säger: Av »himlarna prisas dina under, Herre, och i de heligas församling din trofasthet»; än åter kallar han honom (v. 20) »en hjälte», åt vilken han har beskärt hjälp, och »en yngling», som han har upphöjt ur folket. Allt betydelsefulla namn!

Om denne sin Son talar nu Fadern och säger sig hava gjort ett »förbund» med honom om »en evig nåd», som skulle utgå, men naturligtvis icke över honom själv (Sonen), ty han var ju själv »den Högste», »Herren», »härskarornas Gud» (v. 9); utan det var den nåd, som Sonen sökte, då han kom till jorden, den nåd, som han så dyrt köpte på den stora försoningsdagen, nämligen nåd för de fallna, förlorade barnen.

»Barnen» åter, som skulle tro på honom och vara hans egna, förbliva och leva under honom i hans rike, kallas här (v. 5) »hans säd för evig tid», (v. 6) »de heliga», »de heligas församling» och (v. 8) »de, som äro omkring honom», samt (v. 31) »hans barn». Om dessa förekomma många härliga ord och

löften, såsom (v. 16, 17): »Saligt är det folk, som förstår att jubla; Herre, de skola vandra i ditt ansiktes ljus. De skola alltid fröjda sig i ditt namn och de skola upphöjas genom din rättfärdighet» o. s. v. Detta är först märkligt och tröstligt. Det står icke: de skola upphöjas genom sin rättfärdighet, utan genom din rättfärdighet. Men vad är detta för en Guds rättfärdighet? Genom den Guds rättfärdighet varigenom han själv handlar och dömer rätt och dömer oss efter våra gärningar, lär ingen levande varda rättfärdig, mycket mindre upphöjd; därför talas här påtagligen om den Guds rättfärdighet, varom Paulus predikar i Rom. 3: 21-22, där orden verkligen lyda sålunda: »Men nu har utan lag Guds rättfärdighet blivit uppenbarad, betygad av lagen och profeterna, nämligen Guds rättfärdighet genom tro på Jesus Kristus för alla och över alla som tro.»

Det är genom denna Guds rättfärdighet, de skola upphöjas, emedan denna icke kommer av gärningarna, icke beror av oss, utan är Kristi egen rättfärdighet; men om någon då frågar: Huru går det likväl, om dessa barn falla och synda emot Gud? Förlora de då icke denna nåd? Eller vad gör Herren då med dem? — så svarar här den himmelske Fadern själv (v. 31-35) på följande märkvärdiga sätt: »Om hans barn övergiva min lag och icke vandra i mina rätter; om de bryta mot mina stadgar och icke hålla mina bud, så skall jag hemsöka deras överträdelse med ris och deras missgärning med plågor; men min nåd skall jag icke taga ifrån honom, och jag skall icke svika i trofasthet. Jag skall icke bryta mitt förbund, och vad mina läppar talat skall jag icke förändra.» Vad betyder detta? Här är något besynnerligt! Här talas om att, när barnen synda och därför hemsökas med ris och plågor, nåden ändå icke skall tagas ifrån honom! Vilken »honom»? Det skall man se av sammanhanget. Närmaste orden före dessa (nämligen v. 29-30) äro: »Jag skall bevara min nåd åt honom (»den förstfödde», v. 28) evinnerligen, och mitt förbund med honom skall förbliva fast. Jag skall låta hans säd bestå till evig tid, hans tron, så länge himlen varar.»

Därpå följer: »Om hans barn övergiva min lag» m. m. Men huru kan den nåd, som var Sonen lovad, sättas i fråga, när hans barn syndade? Svar: Jo, ty det var en nåd över barnen, men den var påtvingad. av Sonen; det var en nåd över barnen, men förbundet eller kontraktet om denna nåd var uppgjort med Sonen, »den förstfödde»; han är vår Herre och löftesman, vår medlare och försvarare hos Fadern; han har lagt sig ut för oss, han har betalt skulderna och tillfredsställt rättfärdigheten; därför skall nåden för hans skull vara orygglig, även när barnen synda. Men märk, det står: hans barn, d. ä. de som tillfallit honom, de som tro på honom, och genom tron »äro omkring honom» (v. 8), med tron hänga vid honom såsom barnet vid sin moder, för att i hans rättfärdighet hava sitt skydd, sin tröst och sin rättfärdighet.

Desamma hava även barnahjärtan till honom, vilja icke gå bort ifrån honom, ångra sina synder inför honom och ville gärna, att de vore ogjorda. Dessa äro hans barn; men även dessa kunna under tiden så gruvligen falla och försynda sig, som här står, att de »övergiva hans lag (för tillfället) och icke hålla hans bud». Vad gör han då? Jo, säger han, då vill jag hemsöka deras överträdelse med ris och deras missgärning med plågor, men icke frångå dem nåden; ty det vore att taga sin nåd ifrån honom, som köpt och påtvingat densamma; såsom Luther säger: »När Gud synes mig vred, såsom han ville förkasta mig, så vill jag svara: Helige Fader, innan du kan förkasta mig, måste du förkasta din älsklige Son, Jesus Kristus; ty han är min borgen, min löftesman, ja, min lösen. Gillar du honom, så måste ock jag vara fri och behållen.»

Tillämpning: du som väl kommit till Jesus, börjat tro på honom och gärna ville vara hans rättsinniga barn, men understundom är så syndig och faller och förgår dig så svårligen, att du tycker, det Gud nödvändigt måste överlämna dig till ett ovärdigt sinnelag, minns då detta, att vad han vill göra dig för dina synder är att hemsöka dig med ris och plågor, först invärtes i samvetet, så länge det är nog till din tuktan, och sedan även utvärtes med bedrövelse i mångahanda prövningar, om så måste vara (1 Petr. 1: 6). Han vill hemsöka dina synder med ris och plågor, men sin nåd vill han icke rygga, ty om nåden har han att handla med Sonen — om nåden talar han icke med dig, utan med honom, som förvärvat och påtvingat den, och som är din medlare, försvarare och borgesman; nåden står på en annan grund än din fromhet och kan därför icke ryggas genom dina synder; ja, då vore det icke heller nåd.

Och när du erfar sanningen av hans hotelse, nämligen ris och plågor, fruktan och ångest, så bör du lika visst tro sanningen av hans löfte, nämligen en evig nåd. Du skall icke, då du syndat, och han därpå hemsöker dig med ris och plågor, missförstå honom och mena, att han är vred på dig. Han har ju sagt

dig det förut, att han skall hemsöka din överträdelse med ris och din missgärning med plågor, utan att vara vred på dig. Detta bör du då veta, såsom en mellan honom och dig avtalad sak, nämligen att både synden och plågor skola infinna sig, men att nåden, därunder skall evinnerligen förbliva fast. Därför, när du är syndig och plågad, genomträng det svarta molnet, och säg ännu med förtröstan: Fromme Gud, ställ dig ännu vredare, risa mig ännu värre och långsammare, jag vill aldrig missförstå dig, du har förutsagt detta, att du skulle hemsöka, överträdelsen med ris och plågor, men icke rygga nåden; då vill jag gärna lida o. s. v.

Se, detta vore en vacker kristlig tro och erfarenhet. Men däremot, den som icke erfar denna faderliga aga på synden, dessa inre ris och plågor, räddhåga och fruktan, utan lever hela dagar och veckor utan besvär och lidande av någon synd, eller ock kan leva säker och fri i en och annan medveten köttslighet, han är visserligen oäkta och icke barn (Ebr. 12: 8), han är en död skrymtare, en fåvitsk jungfru med en torr och lätt lampa. Här talades således om barnen, vilka ofta hava svårt för att tro, hava svaga, skröpliga, fruktande hjärtan, men i Kristus söka sitt skydd, sin rättfärdighet, på det att sådana skola veta, att de under all skröplighet hava nåd, så länge som deras medlare har nåd, så länge deras lösen är gillad, en beständig nåd, en evig nåd.

Det tredje bibelrummet, som vi skulle betrakta, var 1 Joh. 2:1-2, så lydande: »Mina barn, detta skriver jag till eder, på det att I icke mån synda; och om någon syndar, så hava vi en försvarare hos Fadern, Jesus Kristus, som är rättfärdig. Och han är försoningen för våra synder; men icke allenast för våra, utan ock för hela världens.» Här talar aposteln till de trogna, vilka han kallar: »Mina barn.» Han förmanar dem, att de icke skola synda; men i detsamma sätter han ifråga, att det ändå kan hända dem, att de synda — »om någon syndar». Men vad säger han nu om en sådan? Vad skall en sådan tänka och göra? Aposteln säger, att han i det ögonblicket har en försvarare hos Fadern, samt bör ihågkomma det. »Och om någon syndar, så hava vi en försvarare hos Fadern, Jesus Kristus, som är rättfärdig. Och han är försoningen» m. m.

Andan av apostelns ord tyckes vara: »Mina barn, jag skriver till eder detta, på det att I icke skolen synda, icke vara vårdslösa, sedan I nu haven blivit renade i Jesu Kristi blod och fått syndernas förlåtelse (ty så har han näst förut talat), utan I skolen nu desto trognare vaka, bedja och strida mot all synd; men om dock så illa, sker, att I av köttlig svaghet, världens förförelse och djävulens list synden vilket lätt sker, ty I kunnen aldrig så troget vaka, att icke dessa fiender stundom kullkasta eder — så är detta visserligen beklagligt, och det hade varit bättre, om I aldrig haden så syndat, ja, I haven verkligen förtjänt Guds onåd och förkastelse; men nu skall detta likväl icke ske, att Gud skall vara eder onådig, ty I haven hos Fadern en försvarare, som tjänar eder just då, när I haven syndat, ja, eljest aldrig; ty den, som icke syndat, behöver icke en medlare, försonare och försvarare. Således: Gud vill ingalunda, att I skolen synda, men ännu mindre, att I skolen misströsta och förgås; därför har han själv givit eder en försvarare.»

Vad Johannes här säger, att Kristus är vår »försvarare hos Fadern», som där lägger sig ut för oss emot lagen, och med sin försoning skyddar oss för vreden, är oändligen tröstligt och läses på många ställen i skriften. I Uppb. 5: 6 såg samme Johannes i himmelen »ett Lamm stående, likasom slaktat». I Ebr. 9: 24 står, att Kristus har ingått i himmelen, »för att nu framställa sig i Guds åsyn oss till godo». När nu vår »anklagare, som anklagade oss inför vår Gud dag och natt* (Uppb. 12: 10), kommer och upprepar våra synder och ropar på rättvisa, så framträder Kristus och svarar och säger t. ex. sålunda: »Ja, Fader, det är sant, denna själ har syndat, men skola hans synder efter lag straffas, så lär det åter drabba mig; ty jag har tagit hans synder på mig, och han litar på mig o. s. v. Men den himmelske Fadern lär aldrig i evighet förgäta den dag, då han hörde nödrop av sin Son på jorden. Han lär visst aldrig utkräva samma skuld två gånger. Så är då syndaren försvarad och fri!

Men Johannes brukar vidare om Kristus orden: »som är rättfärdig». Vad bör jag därvid tänka? Jo, sålunda: är jag syndig, så är Kristus rättfärdig och helig; och det är nog. Hans rättfärdighet är min rättfärdighet. Vidare: »och han är försoningen för våra synder». För vilka synder? Visserligen för alla; ty eljest vore han oss icke nyttig, utan vore fåfängt död. Men Kristus har med sitt blod sannerligen försonat icke blott några synder, utan alla; icke blott tänkta och diktade, utan verkliga synder; icke blott de små, utan ock de stora; icke blott handens och tungans synder, utan ock hjärtats och tankarnas;

icke blott de forna, utan ock de närvarande; eller såsom Luther dristar säga: »Icke blott de övervunna och bortlagda, utan ock de ännu starka och mäktiga synderna.» (Galaterbrevskommentaren)

Säger du nu: Ja, Kristus är en försoning för de heligas synder, såsom för Johannes, Petri, Pauli och andra sådanas, men vem vet, om han är försoningen även för mina? så säger Johannes här: »Icke allenast för våra, utan ock för hela världens.» Nu betyder »hela världen», icke blott Johannes, Petrus, Paulus och andra heliga, utan till världen hörer allt vad människa heter. Undersök allenast, om du är en människa, så vet du, att även dina synder äro försonade och borttagna i Kristi död.

Men, torde du säga, härmed får jag likväl endast då trösta mig, när jag varit from, gjort vad Guds ord kräver och icke syndat. Tvärt om säger här aposteln: »Och om någon syndar, så hava vi en försvarare hos Fadern.» Vi vilja gärna tro och värdera försoningsnåden, men endast då, när vi själva varit bättre, mer andäktiga, bedit, läst, gjort något gott o. s. v. Men så snart vi råkat falla och synda eller försummat bönen och varit kallsinniga, vilket allt är svåra synder, då får icke Kristus med sin försoning gälla något, då är man, som hade man ingen frälsare och försvarare, eller som om denne endast vore kommen för de rättfärdiga, endast tjänade oss, då vi själva äro vad vi böra. Men aposteln säger här motsatsen: det är just då vi syndat, som försvararen tjänar oss. Härav följer, att de, som tro på Kristus, äro uti en beständig nåd, vilken icke vacklar och skiftar, såsom deras egen fromhet skiftar.

Detta är nu den i allt Herrens ord uppenbarade läran om den dagliga och eviga syndaförlåtelsen - en så ljuvlig och tröstefull lära, att ingen skrymtare eller falsk kristen borde få höra den, vilket vanligen sker till deras förtappelse, ty »de förvända vår Guds nåd till lösaktighet». Och likväl hava vi icke lov att förtiga den, utan till de arma, förtvivalade och fattiga hjärtans tröst och salighet måste den uttalas. Sådana hjärtan hämta av den överflödande nåden endast förnyad lust och kraft till helgelse.

De däremot, som därav taga anledning till säkerhet, till att förbliva i synden, d. ä. som icke söka övervinna och bortkasta synden, utan hellre ursäkta och försvara den, de äro de, som »förvända vår Guds nåd till lösaktighet» och som göra synd, varom samme ljuvlige Johannes i samma brev tillkännagiver, att den »som gör synd, han är av djävulen - den åter, som är född av Gud, gör icke synd, han kan icke synda (göra synd), ty han är född av Gud. Men säga vi, att vi icke hava synd, då bedraga vi oss själva och sanningen är icke i oss. Men om vi bekänna våra synder, så är han trofast och rättfärdig, så att han förlåter oss synderna och renar oss från all orättfärdighet».

* Härom en vacker latinsk vers:

Si Christum discis, satis est, si cetera nescis;

Si Christum nescis, nihil est, si cetera discis.

Det är: Känner du Kristus, så vet du nog, visste du ock eljest intet. Vet du ej Kristus, så vet du intet., visste du ock eljest allt.

- **C-O Rosenius** (1843)

© **Pietisten**

Texterna får användas fritt, helt eller delvis, digitalt eller analogt, kopierat eller tryckt om syftet är att främja Kristi rikes tillväxt.

www.pietisten.com